

# Motion till riksdagen 2022/23:957

av **Michael Rubbestad m.fl. (SD)**

## Jämställdhet

---

### Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla av all form av kvotering inom offentlig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vad regeringen bör beakta kring hur jämställdhet uppnås i samhället och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vad regeringen bör beakta för att uppnå en jämställd utbildning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur regeringen bör överväga tryggheten av en jämställd arbetsmiljö och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga en förbättring av företagshälsovården inom kvinnodominerade yrken och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt fortsatta arbete bör ta hänsyn till hur ekonomisk jämställdhet nås och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska motverka all form av ålderism och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att verka för att kommuner genomför en personalutbildning i jämställdhetsbedömning vid ansökan om omsorg och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt fortsatta arbete bör beakta behovet av en inkluderande mödravård och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda möjligheten att avskaffa delade turer och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Sverige är ett av världens mest jämställda länder och har tillsammans med våra nordiska grannländer ofta betraktats som ett föredöme. Man bör dock ej förlita sig på att svensk jämställdhet är en naturlag som är bestående oavsett omständigheter och det finns fortfarande väldigt mycket kvar att göra.

Begreppet jämställdhet har dock flera vinklar och uppfattas olika av olika individer. Dessutom finns det delade meningar gällande vilken roll politiken ska ta i att forma ett jämställt samhälle. Det är en fullständig självklarhet att kvinnor och män har exakt samma värde och att båda könen ska ges samma förutsättningar, ha samma rättigheter, vara lika inför lagen och kunna känna sig trygga och respekterade. Varje individ ska stå fri att göra sina egna, individuella livsval utan att det offentliga eller andra faktorer ska försöka styra eller påverka dessa val. Vi tror inte på kvotering och att jämställdhet är ett kvantitativt mål som uppnås då lika många kvinnor som män exempelvis sitter i en bolagsstyrelse eller finns representerade inom olika yrken. Värdena i om ett samhälle ska kunna anses vara jämställt är när det finns lika förutsättningar oavsett kön att leva sitt liv som man själv önskar.

Sverigedemokraterna betraktar jämställdhet mellan könen som en självklarhet och en grundpelare i ett civiliserat och demokratiskt land. Rätten till frihet, trygghet och möjligheten att forma sitt eget liv får aldrig tillåtas att variera i omfattning mellan könen och därmed inskränka deras grundläggande rättigheter, utan skall vara en självklarhet för både kvinnor och män i lika hög utsträckning.

## Kvotering

1. Alla former av kvotering och positiv särbehandling på basis av kön bör avvecklas inom ramen för offentlig verksamhet. Vägen till bejakande av individuella val och bedömning av individer efter personliga egenskaper snarare än kön kan aldrig gå genom särbehandling. Utöver det faktum att all så kallad positiv särbehandling av en grupp samtidigt är negativ särbehandling av någon annan grupp förstärker sådan behandling synen på människor som representanter för en grupp snarare än representanter för sig själva. Vare sig det handlar om val av och antagning till utbildningar eller uttag av föräldraledighet bör det individuella perspektivet aldrig överskuggas av ideal och målbilder om en viss fördelning.

## Jämställda förutsättningar i samhället

2. Utgångspunkten i ett välmående samhälle måste vara att kvinnor och män ges samma möjligheter och rättigheter. Att jämställdhet och var och ens trygghet upprätthålls. Idag finns det ett utbrett våld i samhället och i synnerhet våld mot kvinnor och barn, vilket inte är värdigt vare sig vårt eller något annat land. Den utbredda otryggheten i samhället har varit påtaglig under lång tid, och det finns i nuläget inga indikationer på att det i närtid kommer att förändras till det bättre. Även om all otrygghet är att betrakta som oacceptabel finns det en betydande skillnad mellan könen. Otryggheten är särskilt utbredd bland kvinnor, vilka är kraftigt överrepresenterade bland dem som känner sig otrygga. Som exempel kan här nämnas Brottsförebyggande rådets (Brås) nationella trygghetsundersökning som bland annat visar att nästan varannan kvinna i åldersgruppen 20–24 år ofta har valt att gå en annan väg än den önskade på grund av

otrygghet. Hela 49 procent av kvinnorna i samma åldersgrupp uppger i undersökningen att de är rädda för att utsättas för ett sexualbrott. Som svar på otryggheten känner många kvinnor sig nödgade att ändra sina egna vanor och beteendemönster. Det kan handla om att undvika att gå till fots och i stället cykla, åka kommunalt eller bli hämtade i bil, alternativt att helt undvika att vara ute ensamma och istället vara i sällskap med en eller flera personer som de känner. Dessa begränsningar i tillvaron utgör ett oacceptabelt hinder för ett jämställt samhälle. Staten ska vara garanten för invånarnas säkerhet och arbetet med att trygga befolkningen behöver påskyndas.

## Jämställd utbildning

3. Det finns en ökande tendens att inom svenskt skolväsende göra avkall på grundläggande likabehandling av flickor och pojkar, vilket är oroväckande. Detta genom att exempelvis ordna könssegregerade aktiviteter eller acceptera, och i vissa fall till och med själva införskaffa, bärandet av klädesplagg som begränsar flickors frihet. I vårt land ska våra värderingar gälla. Det är inte upp till skolväsendet eller samhället i övrigt att rätta sig efter skillnader i när eller hur olika högtider, på grund av olika religions-tillhörighet, firas. Lika oroväckande är det faktum att pojkars skolresultat sedan lång tid har legat väsentligt lägre än flickors; här kan det konstateras att det finns utrymme för förbättring avseende skolans uppdrag att rusta barn inför framtiden. Behovet av att särskilt beakta ovannämnda problem är av yttersta vikt.

## Jämställd arbetsmiljö

4. För att uppnå en jämställd arbetsmiljö behöver skillnaderna i förutsättningarna för att utföra sitt arbete kartläggas och belysas. Det ska åligga arbetsgivare inom offentlig sektor att genomföra detta. Kartläggningen ska innefatta olika förvaltningars hantering av personalens förutsättningar, från chefspositioner till dem som utför det praktiska arbetet. Finns det tillgång till arbetskläder, tjänstebil osv.? De kartläggningar som hittills har genomförts har påvisat att kvinnodominerade verksamheter i större utsträckning exempelvis saknar arbetskläder och som fordon används ofta cykel istället för bil; detta gäller också under kalla höst- och vintermånader. Personal utan tillgång till arbetskläder och som exempelvis kämpar sig fram genom snöfyllda gator på cykel, medan kollegor från andra förvaltningar susar förbi i en varm bil, riskerar att drabbas av sjuk-skrivning då detta under årens lopp blir mycket slitsamt. Synen på anställdas förutsättningar för att genomföra sitt arbete på bästa sätt behöver förändras och bli mer likvärdig.

## Utökad företagshälsovård i kvinnodominerade yrken

5. Anställda i kvinnodominerade branscher som vård, omsorg och utbildning utsätts även för höga krav i kombination med liten egen kontroll. Höga krav och litet inflytande över sitt arbete är en känd stressfaktor som kan leda till psykosociala påfrestningar och besvär. Detta är en problematik som måste förebyggas och det behöver ställas högre krav på förebyggande insatser inom offentlig sektor och kvinnodominerade yrken. En viktig insats är att det finns tillgång till företagshälsovård. Vi menar att staten måste stötta regioner och kommuner för att återigen kunna satsa på förebyggande

arbetsmiljöarbete, företagshälsovård och bättre förutsättningar i arbetsmiljön inom offentlig sektor.

## Ekonomisk jämställdhet

6. Principen om lika lön för lika arbete bör vara en självklarhet. Det är inte enkelt att få en helt klar bild av hur stort problemet med osakliga löneskillnader relaterat till könstillhörighet egentligen är. Siffrorna tycks variera från några promille upp till flera procent beroende på vem som mäter och hur man mäter. Att det över huvud taget förekommer att människor i landet får en lägre lön än vad de egentligen har rätt till endast baserat på deras könstillhörighet är dock fullständigt oacceptabelt. Därför är det positivt att årliga lönekartläggningar har återinförts. Effekterna av lönekartläggningar bör regelbundet utvärderas för att säkerställa maximal effekt. Det är ett faktum att kvinnor som grupp har en sämre löne- och pensionsutveckling än män. Satsningar på exempelvis fler heltidsanställningar, höjda garantipensioner och ett höjt underhållsstöd har en direkt och betydande inverkan på inkomstskillnaden mellan män och kvinnor.

## Motverka all form av ålderism

7. Ålder är bara en siffra. Tyvärr ser vi dock att människor blir negativt behandlade på grund av fördomar om ålder. Detta är ett allvarligt problem inom arbetsmarknadspolitiken. För samtidigt som vi förväntas att arbeta längre blir det allt svårare att komma i arbete ju äldre vi är. Detta har blivit särskilt påtagligt under samhällskrisen. Denna har bland annat medfört en betydligt högre arbetslöshet i grupper som inte tidigare varit särskilt representerade. En sådan grupp är 55+. Många har en lägre utbildningsnivå och har minskat i attraktivitet på arbetsmarknaden. Vi måste motverka all form av ålderism och säkerställa att all erfarenhet som finns hos den äldre befolkningen kommer samhället väl till nytta.

## Jämställd vård och omsorg

8. Jämställdhetsperspektivet ska genomsyra all form av vård och omsorg. Rapporter visar dock att kvinnor får mer personliga omsorgsinsatser medan män får mer serviceinsatser. Detta indikerar antingen att kvinnor inte har stöd i den service de behöver eller att män bedöms behöva mer hjälp med exempelvis städning, tvätt och matlagning. Biståndsbesluten kan påverkas av bedömarens omedvetna föreställningar om könsnormer eller vad män respektive kvinnor klarar av eller behöver. Det har också stor betydelse om den omsorgsbehövande är ett fler- eller ensamhushåll. I flerhushåll får männen oftare hjälp med service av sin kvinnliga partner, medan kvinnor som är i behov av detta istället får hjälp av hemtjänsten.

Det är tydligt att män och kvinnor beviljas stödinsatser olika, trots att behovet av insats egentligen är detsamma. Därför behöver vi medvetandegöra hur biståndsbedömarens egna föreställningar om kön påverkar för att strävan efter en jämställd äldreomsorg ska uppnås. Nationell forskning visar att obetald äldreomsorg står för mer än hälften av all omsorg för äldre hemmaboende. Den obetalda omsorgen utförs oftast av kvinnor – hustrur, döttrar eller andra närstående. Kvinnor som vårdar sina makar gör

det ofta ensamma medan vård som utförs av en make ofta kompletteras med hemtjänst eller en närstående.

## Inkluderande mödravård och föräldraskap

9. När en graviditet är bekräftad kan det vara en omtumlande tid med vetskapen om ett stundande föräldraskap. För kvinnan kan fysiska känningar av graviditeten komma tidigt medan det kan vara svårare för mannen att ta till sig det väntade barnet. Besök hos mödravården kan hjälpa föräldrarna med viktig information om fostrets utveckling och den gravida kvinnans hälsa och vara en förberedelse för föräldraskapet. Båda föräldrarna bör ha en lagstadgad rätt att besöka mödravården så snart graviditeten är ett faktum och mödravårdsbesök inleds, alldeles oavsett eventuella komplikationer med graviditeten. Det kan förekomma tråkiga besked vid dessa undersökningar och då är det en självklarhet att båda föräldrarna ska ges möjlighet att vara med.

## Nej till delade turer och översyn av skiftarbete

10. Det är viktigt att värna arbetstagares rätt till balans mellan arbete och privatliv. Personal inom vård och omsorg önskar i allmänhet sammanhängande arbetspass och det är viktigt att personalen har större inflytande över sina arbetstider. Majoriteten av de arbetstagare som arbetar i delade turer är kvinnor. Delade turer är problematiskt och inte sällan en bidragande orsak till stress och sämre mående med sjukskrivning som följd. Vi anser därför att de delade turerna ska avskaffas.

*Michael Rubbestad (SD)*

*Magnus Persson (SD)*

*Ann-Christine From Utterstedt (SD)*

*Erik Hellsborn (SD)*

*Ulf Lindholm (SD)*